АЛЕКСАНДАР НОВАКОВИЋ

- *РАДЕ ДРАИНАЦ- БАНДИТ И ПЕСНИК*–

ЛИЦА:
РАДЕ ДРАИНАЦ
ПОРТИРКА
ТИН УЈЕВИЋ
КЕЛНЕР
ПИЛОТ
НАДРЕАЛИСТИ 1 И 2
МОНИ ДЕ БУЛИ
ПРОСЈАК
ДЕЧАК
ЈЕЛИСАВЕТА БАГРЈАНА
МУЗИЧАРИ,ПРОСТИТУТКЕ И ВОЈНИЦИ

(Предворје хотела.”Палилулски мали пијац”,оф. Вентилатор, оф. Шкрипуцкање игала плетива)
ПОРТИРКА:
Клот-фркет, клот-фркет, таман за следећег, баш таман….
(АВИОН КОЈИ ПОНИРЕ,ОФ. НАГЛА СТАНКА. ШКРИПА ОТВАРАЊА ВРАТА)
ПОРТИРКА:

Вече.госин Јовановићу. Оћете да пробате џемпер? Баш сам га за вас иштрикала. Ил прво да платите собу па да пробате?
ДРАИНАЦ:
Где сам то ја?
ПОРТИРКА:
У Београд, у хотел, на рецепцију, а де другде?
(КОРАЦИ, ЛАГАНИ)
ДРАИНАЦ:
Што ово парче гуме штрчи из мене?
ПОРТИРКА:
А, то је инфузија. И моја рођака је носила такву, Бог да јој душу прости.
ДРАИНАЦ(с муком):
Ово ми, ах, не треба! Везаћу рану марамицом, тако…Боли!
(ПАД ЛАКОГ ПРЕДМЕТА НА ПОД.КОРАЦИ)
ПОРТИРКА:
Госин Јовановићу? Де ћете?
ДРАИНАЦ:
Молим?
ПОРТИРКА:
Јел ја не постојим,госин Радојко Јовановићу?
ДРАИНАЦ:
Ја сам Раде Драинац, песник.
ПОРТИРКА:
У документа то не пише.
ДРАИНАЦ:
То је моје песничко име,Драинац...
ПОРТИРКА:
Кад ће платите собу,госин песник? Ону број триес три на трећем спрату, ако и то нисте заборавили.
ДРАИНАЦ (с муком):
Кад платим.Слушајте,ја, лоше ми је, морам до собе...

ПОРТИРКА:
Ма, јел чујете ви мене? Кажем,соба мора да се плати па нек плати Драинац ил Јовановић.Неко од вас двојице мора.Кад плаћате?!
ДРАИНАЦ:
Платићу,платићу...
ПОРТИРКА:
Јел са песме?Још ова ноћ и крај!Чујете?

ДРАИНАЦ:
Чујем,чујем.
(КОРАЦИ СЕ УДАЉАВАЈУ)
ПОРТИРКА:
Де сте пошли!Да поразговарамо мало.Па нисам ни ја шугава,мајку му!Јел то због рачуна?
ДРАИНАЦ:
Ја стварно морам...
ПОРТИРКА:
Ма ништа се не мора сем...
(Пауза)
ДРАИНАЦ:
Уморан сам,морам да се одморим.
ПОРТИРКА:
Одмор без музику?Ја мислила ви кафански човек!Шта ћете горе?Гризу вашке...
ДРАИНАЦ:
Ви сте их напујдали јер не плаћам рачуне.
ПОРТИРКА:
Што ми се секирате?А да вам направим ја једну кафицу,а?
ДРАИНАЦ:
Прво ме сиктеришете а сад ми правите кафу. Шта је вама?
ПОРТИРКА:
Ето… Е да, тражио вас неки.Није наш.
ДРАИНАЦ:
А чији је?
ПОРТИРКА:
Слабо ти ја то ал зове се ко оно куче што су га у биоскопу отоич пуштали.
(КОРАЦИ, ОФ)
ДРАИНАЦ:
Рин-Тин-Тин Ујевић!Шта ћеш ти овде,(иронично) “ велики пјесниче” ?

ТИН:
Дошао сам видјети што ради пјесник и бандит,да те цитирам.
ДРАИНАЦ:
Видео си а сад иди.
ТИН:
Дај,стари...
ДРАИНАЦ:

Пусти ти старог.У својим критикама си ме пљувао како си стигао а сад те занима како живим!

ТИН:

Чекај, ту код тебе у хотелу је ресторан. Хоћемо тамо?

ДРАИНАЦ:

Хоћу да се одвучем до тог трећег спрата и легнем, разумеш?

ТИН И ПОРТИРКА:

Трећег спрата?!

ДРАИНАЦ:

Шта је вама?

ПОРТИРКА:

Идите на пиће.

ДРАИНАЦ:

Не разумем.

ПОРТИРКА:

Што одбијате кад вас лепо човек моли.

ТИН:

Што је то,чашица за Драинца?Ја частим!

ДРАИНАЦ:

Мора да је почео Лимбург месец кад Тин Ујевић части! Фали још само да се и мајмуни шишају!

ТИН:

Не знаш? Почели су се данас шишати.

(Пауза)

ТИН:

Чуј,стари,знамо се: не љубим те али те штујем и не могу дозволити...Ак пођеш у собу пребит ће те...и још горе!

ДРАИНАЦ:

Ко?

ТИН:

Надреалисти.Кажу,Драинац је бубуљица на лицу умјетности,бубуљица коју треба исциједити!

ДРАИНАЦ:

Зар ме због тога заустављаш?

ТИН:

Дај,чему рескирати...

ДРАИНАЦ:

Ко да ме бије?Давичо?Ристић?Матић?Има да разјурим ту багру!

ТИН:

Што ћеш горе?Сачекај мало и отићи ће!
ДРАИНАЦ:
Не могу!
ТИН:
Раде,није срамно бјежати.
ДРАИНАЦ:
А,то би ти?Драинац да побегне а ти после да причаш по кафанама каква сам кукавица.Боље је да умрем.
ТИН:
Раде,нису само надреалисти!Тамо те чека велико зло...Горе од смрти.
ДРАИНАЦ:
Он?Јел то он?
(Шуштање капута који се гужва.Пауза)
ДРАИНАЦ:
Јел то он? Бацио ме испред хотела али ме није убио, то је све чега се сећам. Јел он?
ТИН:
Тко то? Престани гужвати мој капут!
ДРАИНАЦ:
Он је ту,осећам. Дошао је..
ТИН:
Хоћемо поћи на то вражје пиће,ха? Ак желиш можеш послије отићи до собе, та то је само трећи спрат! Једно, мало, а?
ДРАИНАЦ:
Пиће би ми требало, да, пиће…

(ПРЕЛАЗ. РОМАНА, ОФ. ЛАРМА ЛОКАЛА: ПОДВРИСКИВАЊЕ ЖЕНА, ГЛАСНО ДОВИКИВАЊЕ МУШКАРАЦА)
КОНОБАР:
Добро вече,госин Драинац!Господине...
ТИН:
Тин Ујевић.

КОНОБАР:
Како свирају ови Цигани!Штета је да се изађе из кафане пре јутра.А и оне јавне женскиње тамо, раде за војску ал има ту посла и за цивиле, разумете? За шта сте?
ДРАИНАЦ:
Две љуте али оне моје...топличке.
КОНОБАР:

Одмах госин Драинац.
(КОРАЦИ СЕ УДАЉАВАЈУ)
ТИН:
Тебе штују у кавани.
ДРАИНАЦ:
Јел те то чуди?
ТИН:
Не.
ДРАИНАЦ:
Ја сам уз кафану и музику и одрастао.Ево,и виолину сам тако научио.
ТИН:
Ти,виолинист?
ДРАИНАЦ:
Не верујеш?
ТИН:
Ак ти так….
ДРАИНАЦ:
Тебе то не занима,је ли?
ТИН:
Та,дај...
(КОРАЦИ. ЗВЕЦКАЊЕ ЧАШИЦА)
КЕЛНЕР:
Ево две топличке…
(ГЛАСНО СРКАЊЕ ДРАИНЧЕВО)
ДРАИНАЦ:
Ето.Ја завршио.
КЕЛНЕР:
Већ идете?
ДРАИНАЦ:
Вакат. Тине, лепо се испричасмо.
ТИН:
Што ти је?

ДРАИНАЦ:
Не могу да те трпим,ето шта ми је!
ТИН:
Што,не можеш сједити с »црвеним«? Смијетају ти комунисти, не?
ДРАИНАЦ.

Ко,бре ...Ево,седећу овде,пићу сву ноћ,подићи ћу те испод стола па правац бурдељ на Савамали!Шта, не верујеш ми?Има да те,дебелог и надувеног какав си,натпијем кад год хоћу!

ТИН:

Можеш натпити али не и натписати.

ДРАИНАЦ:

Ти то мени кажеш,ти?

ТИН:

А тко други?Ти и твој »хипнизам«!Продајеш гладном народу имагинарна лицидерска срца!

(Драинац ексира Тинову чашицу)

ДРАИНАЦ:

Нисам ти ја потегао из Топлице чак у Београд и живео као клошар од Париза до Риге да би ме ти исмевао,комунче загојени!Уосталом,ја нисам ни за оне друге, десничаре, фалангисте и фашисте ко што нисам за вас, комунисте, социјалисте и шта ти ја знам које »исте«!Батали ту политику! Прво ти излечи Русију од суицида а Немачку од експресионизма!Ма,што се мене тиче,и ви,и десничари,и демократе и они несрећни надреалисти,а,да и они су одскора ваши,комунци, сви ви имате исту жељу-да се мени на главу посерете!

ТИН:

Гарсон,још једну рунду!

ДРАИНАЦ:

Каква рунда!Миленко,флашу на сто!

ТИН:

Но,ти ме каниш насмијати,не?Знадем да потајно желиш постати буржуј.И ,немој нијекати, угледаш се на футуристе а они су фашисти,не?Маринети,Д Анунцио...

ДРАИНАЦ:

И Мајаковски,којег сам у Паризу имао часг да упознам, је био футуриста!

ТИН:

Био!Ти јеси!

ДРАИНАЦ:

Значи,ја сам буржуј?!

(КОРАЦИ, ЗВЕЦКАЊЕ ФЛАШЕ НА СТОЛУ, КЛОКОТАЊЕ ТЕЧНОСТИ,ДРАИНЧЕВО ИСПИЈАЊЕ)

ДРАИНАЦ(рецитује):

»Дао бих све а ништа немам
глад ми је бескрајна

а руке вечито празне«
(МЛАКО ТАПШАЊЕ)
ТИН:
Браво,браво!Виват!Ељен!Брависимо!Ти каниш на питања одговарати твојим стиховима?Ванредно!Но,а што велиш на факат да су твоје пјесме о далеким пространствима,о неким Јапанима,Туркестанима,пацифичким отоцима гдје прост човјек не може отићи!?Што је то?!Поза свјетског путника!?
(КЛОКОТАЊЕ ТЕЧНОСТИ, ОТПИЈАЊЕ ДРАИНЧЕВО И ЗВЕЦКАЊЕ ЧАШИЦЕ)
ДРАИНАЦ(пије и рецитује):
»О,земљо моја,
мајко свих мојих идеала,
Нека буде вољa твоја!
Али ти можда ниси знала,
сем што си ме родила,
да ми ништа друго ниси дала.«
(ТИНОВО СРКАЊЕ)
ТИН:
Ах,то је так патетично!
ДРАИНАЦ:
Хоћеш патетику,је ли?Дађу ти ја патетику!
ТИН:
Буш ме изненадил.
ДРАИНАЦ:
Бум!
ДРАИНАЦ(рецитује,карикирајући Тина):
»Но мучно је,најмучније
бити већ стар а тако млад!«
Или:
»А сва је Нада:једном рећи
животу,свијету,Нади-збогом«
Или:
»Плачимо,плачимо у тишини,
умримо,умримо у самоћи«
ТИН:
Што,ти изговараш моје стихове?Они су патетични,не?
ДРАИНАЦ:
Сам си рекао.
(ШКРИПАЊЕ СТОЛИЦЕ)

ТИН:
Камо?
ДРАИНАЦ:
Свира ми се.
ТИН:
Ти ћеш сад још и давити жице?
ДРАИНАЦ:
Боље њих него тебе.
(КОРАЦИ КОЈИ СЕ УДАЉАВАЈУ.ПИШТАЊЕ МИКРОФОНА)
ДРАИНАЦ(преко микрофона):
Доста,доста,доста!
(МУЗИКА ПРЕСТАНЕ)
ВОЈНИК:
Ко је сад па овај?
КОНОБАР:
Пусти га, војниче. Боље пази ту женску поред себе.
ПРОСТИТУТКА:
Ја сам фина дама.
КОНОБАР:
Кад ти кажеш, срећо.
ВОЈНИК:
Има да му заврнем вратом!Прекида ми ту свирку...
(ШКРИПАЊЕ СТОЛИЦЕ)
КОНОБАР:
Сиктер бре!Ово је песник Раде Драинац и има право да свира ћемане до зоре!Разумеш?
(Војник покуњен седне а затим погледа Проститутку поред себе)
ВОЈНИК:
У реду.Шта је, курво, шта ти бленеш?
ПРОСТИТУТКА:
Ништа.
(НА ВИОЛИНИ »НИЗАМСКИ РАСТАНАК« (ТРАДИЦИОНАЛ).
ЗВУК СЛЕТАЊА АВИОНА,ОФ. МЕЛОДИЈА ПРЕСТАНЕ ПРАЋЕНА ЈЕЗИВИМ ШКРИПАЊЕМ ГУДАЛА КОЈЕ ПРЕЂЕ ПРЕКО ЖИЦА.
УЗДАСИ ЧУЂЕЊА МАСЕ. КОРАЦИ ОСОБЕ У ТЕШКИМ ЧИЗМАМА.)
ДРАИНАЦ:
То је он, висок, црн, у униформи од куване коже, Пилот!
(КОРАЦИ ПРЕСТАНУ. ПАУЗА)
ДРАИНАЦ:

Салутира ми, цери се, цери се, несој!
(КОРАЦИ ОСОБЕ У ТЕШКИМ ЧИЗМАМА СЕ УДАЉАВАЈУ)
ДРАИНАЦ:
Хеј,хеј ти! Не осврће се!
ТИН:
Красно си свирал,стари...Хоћемо сјести?
ДРАИНАЦ:
Пусти ме,морам да га стигнем!
ТИН:
Тко је он?
ДРАИНАЦ:
Склањај се!
ТИН:
Стани,немој ићи.
ДРАИНАЦ:
Морам!
ТИН:
Пропашћеш,стани!Ти не разумијеш...
ДРАИНАЦ:
Не,ти не разумеш!Тај пилот је у мојој песми. Ја сам га створио а он ме бацио испред хотела, са инфузијом у руци. Морам да сазнам шта хоће од мене! Хајде,чисти се, побећи ће ми!
ТИН:
Нека бјежи! Горе од смрти,сјети се,горе од смрти...
(СНАЖАН УДАРАЦ, ТИНОВО СТЕЊАЊЕ, КОРАЦИ БРЗИ КОЈИ СЕ УДАЉАВАЈУ)
ТИН:
Стани Раде!Горе ти не могу помоћи!Ти не смијеш!
(ПРЕЛАЗ. СПОРИ КОРАЦИ)
ДРАИНАЦ:
Први спрат, да ли си на првом спрату, несретниче? У ком ћошку и под којом чкиљавом лампом се кријеш? Тражим те по овом спрату малу вечност а нове собе и ходници ничу пред мојим очима и краја као да нема и не може бити.
ПИЛОТ/имитира авион у борби/:
Аеоооо,дддддум!
ДРАИНАЦ:
Покажи се,ако смеш! Хајде! Јеси ли десно?
ПИЛОТ/јаче/:
Аеееееоооо,дддум!

ДРАИНАЦ:
А, лево си!
ПИЛОТ/јаче/:
Овде сам,Раде-Гаде!Фијуууууу!Баааам!
(РАДЕТОВ ВРИСАК И УДАР ТУПОГ ПРЕДМЕТА О ПОД)
ДРАИНАЦ:
Падох! Пуцаш у празно!Чујеш?
ПИЛОТ/оф,фејд аут/:
Вуууушшшш!
(ТУПИ УДАРЦИ. ДРАИНЧЕВИ ЈАУЦИ. КОРАЦИ)
НАДРЕАЛИСТА 1:
Добро поподне,друже Драинац!
НАДРЕАЛИСТА 2:
Доооооообро....доооооооообро по-по-поподне,господиииине-друже Драинац!
ДРАИНАЦ:
Покажите лице, кукавице!
(КОРАЦИ)
ДРАИНАЦ/с неверицом/:
Исти! Ко јаје јајету! Изврнути сакои, труло цвеће у реверу.Ви сте...
НАДРЕАЛИСТИ:
Ми смо над-ре...
ДРАИНАЦ:
Надреалисти?
НАДРЕАЛИСТИ:
Јиииии!
НАДРЕАЛИСТА 1:
И ми ћемо сад да вас би-би-би...
ДРАИНАЦ:
Бијете?
НАДРЕАЛИСТИ:
Бра-во!
(Надреалисти истовремено замахну песницама према Драинцу)

НАДРЕАЛИСТА 1:
Види,скичи ко свиња, песниче Душане Матићу!
НАДРЕАЛИСТА 2:
Баш тако, Душане Матићу!
НАДРЕАЛИСТА 1:
Не,ти си Душко Матић!

НАДРЕАЛИСТА 2:
Разумем,друже Марко Ристићу. Пази, Матићу, хоће да устане!
(ПЉУШТЕ УДАРЦИ)
НАДРЕАЛИСТА 1:
Удри,Оскаре Давичо!
НАДРЕАЛИСТА 2:
Растури,Кочо Поповићу!!
НАДРЕАЛИСТА 1:
Згази ,Елијаре!
НАДРЕАЛИСТА 2:
Сјеби,Бретоне!
НАДРЕАЛИСТА 1:
Распамети,Поле Арагоне!
(ПРЕЛАЗ. СТЕЊАЊЕ ДРАИНЦА)
НАДРЕАЛИСТИ:
Друууже...
НАДРЕАЛИСТА 1:
....ти....
НАДРЕАЛИСТА 2:
...си...
НАДРЕАЛИСТА 1:
...сад...
НАДРЕАЛИСТА 2:
...наш....
НАДРЕАЛИСТА 1:
...заробљеник.
ДРАИНАЦ:
Где сам то? Ишто сам везан за столицу?
НАДРЕАЛИСТА 2:
У уточишту надреализма на првом спрату вашег хотела. Хоћете да погледате наше зидове? Покрили смо им фото-тапетима који представљају репродукције надреалистичких слика.
ДРАИНАЦ:
Пустите ме,идиоти!
НАДРЕАЛИСТА 1:
То је истина.
НАДРЕАЛИСТА 2:
Идиоти смо.
ДРАИНАЦ:
Пуштајте ме!

НАДРЕАЛИСТА 1:
Тежи случај.
(ШКРИПА САНДУКА)
ДРАИНАЦ:
Шта отвараш тај сандук? Шта ће ти леб у њему?
НАДРЕАЛИСТА 1:
да те мучим.
(ДВА ЛАКА УДАРЦА)
ДРАИНАЦ:
Не млати ме тим лебом.
НАДРЕАЛИСТА 1:
То није леб, то је багет, молићу лепо.
ДРАИНАЦ:
Ви нисте нормални.
(МЉАЦКАЊЕ НАДРЕАЛИСТА)
НАДРЕАЛИСТА 1:
Ето,мучио сам га...
НАДРЕАЛИСТА 2:
Окрутан си.
НАДРЕАЛИСТА 1:
То ми је у крви.
ДРАИНАЦ:
Какви сте ви то људи!?
НАДРЕАЛИСТА 1:
Исправка.Ми нисмо људи,ми смо фоке.
НАДРЕАЛИСТА 2:
Ове недеље смо фоке.Прошле седмице смо били корморани...
(Надреалиста 2 подригне)
НАДРЕАЛИСТА 1:
Стиди се!Фоке не подригују!
НАДРЕАЛИСТА 2:
Извини,пре месец дана сам био свиња и још се нисам одвикао!

НАДРЕАЛИСТА1:
Ви мислите да вас не мучимо а ми то радимо на најбољи могући начин:очекујете говђу жилу,одлазак у Сибир,батину,пендрек,дегенек а оно-поп!-багет!!!Лакше би вам било да вас летвимо него да вас милујемо багетом по глави.
ДРАИНАЦ:

Успели сте!Мртав сам човек!Пуштајте ме!
НАДРЕАЛИСТА 2:
То неће ићи тек тако.
ДРАИНАЦ:
Морам до трећег спрата...
НАДРЕАЛИСТА 1:
Срећа твоја да те држимо на првом.
ДРАИНАЦ:
Арагонови педери,комуњаре,багро!
НАДРЕАЛИСТА 1:
Сад он нас жели да мучи.
НАДРЕАЛИСТА 2/лажно плачевно/:
Дирљиво.
НАДРЕАЛИСТА 1(успорено):
Ти мораш остати овде.Јасно?
ДРАИНАЦ:
Где је пилот?
НАДРЕАЛИСТИ:
Остани за своје добро а ми ћемо те мучити за наше добро!
ДРАИНАЦ:
Зашто ме мучите?
НАДРЕАЛИСТА 1:
Ти си десничар и у твојим песмама се крије Дучићева сабласт.Зар то није довољно?
ДРАИНАЦ:
То је глупост!После прве збирке нисам писао дучићевске песме,то су чак рекли и они ваши, а што се тиче онога о футуристима рекао сам Тину а рећи ћу и вама...
НАДРЕАЛИСТА 2:
Друг Тин је као боем исувише попустљив према алкохолној сабраћи,чак и онда кад су фашисти.
ДРАИНАЦ:
Ја фашиста?

НАДРЕАЛИСТА 1:
Можда и ниси али...
НАДРЕАЛИСТА 2:
...то можеш доказати само на један начин а то је...
НАДРЕАЛИСТИ:
поклон нашем....

(КОРАЦИ СЕ УДАЉАВАЈУ А ЗАТИМ ВРАЋАЈУ)
НАДРЕАЛИСТИ:
...нашем Вееликом Шаману. Погледај тај портрет, тај искривљени десни брк!
ДРАИНАЦ:
Ком бре Шаману? Мислите портрету Стаљина? Зар да метанишем сулудом распопу из Грузије?
НАДРЕАЛИСТА1:
Сломићемо ми тебе...
(ШУШТАЊЕ ЛИСТОВА ХАРТИЈЕ)
НАДРЕАЛИСТА 1:
Пре него што,у име надреализма и пролетаријата,почнемо са мучењем,рећи ћу још само то да сте ви,као аутор говњивих стихова,један грозан кретен којег треба спалити у Народној библиотеци заједно са свим вишевековним срањима која читају копиласта београдска деца.Па каже...
НАДРЕАЛИСТИ/читају,карикирано,са наглашавањем на првом слогу у стиху/:
»О раскрснице живота,снова и идеја,
вечери тугованља,болеарне зоре,
љубави,моја црна камеја,
Животе,јутро без нада и сјаја сања...«
ДРАИНАЦ.
»Завесе мртве низ дуге прозоре!«
НАДРЕАЛИСТА 2:
Сад он нас мучи!
НАДРЕАЛИСТА 1:
Е,то је већ превише!
(ПЉУШТЕ УДАРЦИ УЗ ДРАИНЧЕВЕ ЈАУКЕ)

(ПРЕЛАЗ. КУЦКАЊЕ МЕТРОНОМА. ГЛАСОВИ ОДЈЕКУЈУ ПРАЗНОМ СОБОМ)
ДРАИНАЦ:
Где сам?Где је пилот?Ко си ти? Чекај, млад, скоро дете,мршав, огромне очи… Да ниси анђео?
МОНИ/кроз смех/:
Не, нисам.Ја сам Мони Де Були,песник, живим испод вас, на другом спрату.Пишем и драме али, то изгледа слабо ко разуме.

ДРАИНАЦ:
Добро драме али,ко те је прогласио за песника?
МОНИ:
Па...ја.
ДРАИНАЦ:
Песниче,где се налазимо?
МОНИ:
У мојој соби, кажем, на другом спрату.
ДРАИНАЦ:
Где је пилот?
МОНИ:
Одлетео је, ваљда.
ДРАИНАЦ:
А надреалисти?
МОНИ:
Дигли су руке од вас чим су дигли руку на вас.
(ДРАИНЧЕВО СТЕЊАЊЕ И ШКРИПАЊЕ КРЕВЕТА)
ДРАИНАЦ:
Још ми у глави јечи мотор аероплана. Овде је баш...празно. Само хладно светло Месеца на сивом, прљавом поду. И то упорно куцкање метронома…
МОНИ:
Метроном ме подсећа на време јер нема казаљке. Верујте, није увек било...Знате,ово је некад била моја тајна соба.Схватате?
ДРАИНАЦ:
Знам,довлачили сте овде женске.
МОНИ:
Господине Драинац!!
ДРАИНАЦ:
Момке?!
МОНИ:
Писао сам,ја сам овде писао!Овде су била брда хартије,неупотребљене,овде моје белешке, а ту, ту где ви лежите,био је сто.Отац ми се чудио али...
ДРАИНАЦ:
Шта у томе има чудно?
МОНИ:
Погледајте моју одећу,погледајте мене!Ја сам богаташко дерле од главе до пете! Потекао сам из породице пионира српске индустрије и

мешетарства,отмени кругови,дипломатски кор,путовања у иностранство...Ја сам раз-ма-жен!
ДРАИНАЦ:
Јесте.
МОНИ:
Схватате?Како писати кад си богат?Нема наде,нема патње,сви дани су вам једнолична шетња кроз Елисијум,ви сте све празнији...Зато сам и изабрао овај ћумез и од тада он то за мене више није.Осетио сам живот овде,по први пут,у овој мемли и студени,почео сам да пишем,да пишем као ви!
ДРАИНАЦ:
Их!Шта ће ти то?
МОНИ/рецитује/:
»Пријатељи,извршите песникову последњу вољу,
када ме са ђубретом на јутарњим улицама
сметлари мртвог покупе
не реците:«Бог да прости!««
ДРАИНАЦ:
Доста је било!
МОНИ:
Али,то су ваши стихови...
ДРАИНАЦ:
Моји су.
МОНИ:
Стидите се сопственог дела?
ДРАИНАЦ:
Не схватам вас.
МОНИ:
Не схватате?У вама сам нашао првог правог песника велеграда,профета,апаша,доброг брата,све у једном човеку!Ви ме се не сећате?
ДРАИНАЦ:
Не.

МОНИ:
На самом почетку моје каријере ви...Тешко да сте ишта прочитали од оног што сам писао у »златном кавезу« моје породице.Ипак,име Де Були...
ДРАИНАЦ:

Ја бих стварно да кренем до моје собе...
МОНИ:
Немојте тако!Мој отац је помогао ваш часопис »Хипнос« а ви,ви сте...
ДРАИНАЦ:
Незахвалан?Дао је паре само за један број.
МОНИ:
Не,нисам мислио....Још док сам био средњошколац ви сте објавили мог »Доктора Хипнисона« у првом броју »Хипноса« и рекли сте,сећате се,у »Москви«:«Па то је одлична ствар!Нисам ни слутио да имаш талента!«После,на корзоу,у Кнез-Михаиловој,срео сам Марка Ристића,Милана Дединца и Растка Петровића и они су ми честитали...
ДРАИНАЦ:
Ако ти је онај несрећни комунац и надреалиста Ристић честитао онда би ти било боље да престанеш да пишеш!
МОНИ:
Ја вама тако а ви...
ДРАИНАЦ:
Ниси требао ни да почнеш са писањем.
МОНИ:
Изневерили сте ме!
(ДРАИНЧЕВО СТЕЊАЊЕ И ШКРИПАЊЕ КРЕВЕТА. ТЕШКИ КОРАЦИ)
ДРАИНАЦ:
Сам си рекао да сам апаш!Јој!Шта од апаша можеш очекивати него превару?
МОНИ:
Ви...ви сте сурови!
ДРАИНАЦ:
А шта би ти?Да ти се клањам до земљице црне?
МОНИ:
А ко је...Ко вас је довукао овде из ходника?Ја сам вас на својој грбачи теглио на други спрат!Могао сам да вас гурнем низ степенице и докусурим!
ДРАИНАЦ:
Зашто?И зашто ниси?
МОНИ:
Могу да вас докусурим и овде.
ДРАИНАЦ:
Па хајде,шта је горе од смрти?
(Пауза)

МОНИ:
Не питајте двапут.Зар ви као човек од интуиције не схватате...
ДРАИНАЦ:
Причали смо о твојој соби.
МОНИ:
Ова соба је некад била крцата песмама,мојим песмама!Кад сам прочитао ваше песме,све које сте до тада написали,сва нада у мени је нестала и...
ДРАИНАЦ:
И спалио си их све,јел тако?Слушај,спалио сам и ја планине тих песама.После сам тражио њихов пепео не би ли их поново омирисао.Него, можемо ми тако до сутра. Време је да се иде.
МОНИ:
Где ћете?
ДРАИНАЦ:
Доцкан је,скрибомане!Морам да легнем.
МОНИ:
Останите овде,још сте слаби!
ДРАИНАЦ:
Не толико да не могу да се попнем до трећег спрата.
МОНИ:
Значи,није вам жао?!
ДРАИНАЦ:
Због чега?Што сам те одвео на погрешан пут?Сам си га изабрао.Хтео си да будеш Драинац и ето ти!
МОНИ:
Ви стварно...
ДРАИНАЦ:
А шта хоћеш да ти кажем?
МОНИ:
Ви имате читаоце,имате обавезу!Откуд ви знате како ће неко примити ваше стихове?!
ДРАИНАЦ:
Немам ја никакву обавезу ни према коме сем према себи и то је једина обавеза која ми је забрањена,како мени тако и теби,тако и свима.
МОНИ:
Нећете ви никуда!На трећем спрату вас чека нешто горе од смрти!Останите овде!
ДРАИНАЦ:
Шта да урадим да те склоним?Хоћеш да те пребијем?

МОНИ:
Признајте да вам није стало до ме...до ваше публике и склонићу се.
ДРАИНАЦ:
Не марим ја ни за кога!
(Пауза)
ДРАИНАЦ:
А шта би ти?Писмено признање?Хоћеш да чујеш истину?Гадим се самог себе што сам због пара твог оца морао да објавим твоју вашљиву причу!
МОНИ:
Шта је ово,игра искрености?Тек да знате,једног дана ће изаћи моји дневнички записи и,знате како ћете изгледати у њима?Врло реалистично: стално у алкохолисаном стању,са похабаним шеширом и вашљивим капутом!
ДРАИНАЦ:
Вашка из мог капута више вреди него брдо твоје спаљене поезије.
МОНИ:
Марш напоље,геачино!
ДРАИНАЦ:
Нисам ти ја ни буржуј ни геак.
МОНИ:
Тим горе за вас!Напоље!
(ВРАТА СЕ ОТВАРАЈУ, СНАЖНО ЗАЛУПЕ А КОРАЦИ УДАЉАВАЈУ)
МОНИ:
Чекајте…
(ПРЕЛАЗ. КОРАЦИ. КРЕСАЊЕ ШИБИЦЕ, РАЗГОРЕВАЊЕ ЦИГАРЕТЕ. ДРАИНЧЕВО УДИСАЊЕ ДИМА)
ДРАИНАЦ:
Ух, овај лавиринт ходника на другом спрату је још запетљанији а степеница за трећи спрат ниоткуд.
(КОРАЦИ СТАНУ. ПРИБЛИЖАВАЈУ СЕ КОРАЦИ И ЗВЕЦКАЊЕ ЗДЕЛИЦЕ СА СИТНИШЕМ)
ПРОСЈАК:
Браћо,сестре,отворите ми,браћо,сестре,отворите убогоме...Брате Србине,удели нешто...
ДРАИНАЦ:
Немам ништа.
ПРОСЈАК:
А лепу реч?

ДРАИНАЦ:
Оставио сам је у књизи.
ПРОСЈАК:
Стани,брате....Зар ме не препознајеш?
ДРАИНАЦ:
Не...Огњене?!Како си,ванцаго стара?
ПРОСЈАК:
Ето,по старом...А ти?
(Пауза)
ПРОСЈАК:
Реци:Добро сам.
ДРАИНАЦ:
Добро сам.
ПРОСЈАК:
Сад си исти као они.
ДРАИНАЦ:
Они?
ПРОСЈАК:
Они,обични људи.Ех,био си скитница,клошар ко и ја,сећаш се?Учио сам те како се краду кокоши,како се требе ваши...Јурили су нас жандари и пси,сијасет њих,а сад си дошао у град да живиш с њима!Некад си био ванцага,ванцага и слободан а сад?Ем роб ем ванцага!
ДРАИНАЦ:
Стани бре, Огњене!Знао си да ћу једног дана отићи а ни реч ниси рекао!
ПРОСЈАК:
А шта да кажем?Пут више није хтео твоја стопала.
ДРАИНАЦ:
Где год сам крочио тај пут је био преда мном.
ПРОСЈАК:
Твој и мој пут-твоја и моја прича.
ДРАИНАЦ:
Да си читао моје песме знао би!
ПРОСЈАК:
Да си ме запамтио знао би да сам неписмен.
ДРАИНАЦ:
Јел зато,Огњене!?Зар око тога да се споримо!?Тражио сам,где те све нисам тражио али те нигде није било!
ПРОСЈАК:

Зато што си ме тражио да ме не нађеш.
ДРАИНАЦ:
Зар то мени,мени свом побратиму?
ПРОСЈАК:
Побратими треба да су једно.
ДРАИНАЦ:
Чекај!
ПРОСЈАК:
Чекај ти!Никад ниси био само једно:и Радојко и Раде,и сељак и варошанин,и бандит и песник!
ДРАИНАЦ:
Ја само пишем.То је све што знам.
ПРОСЈАК:
Јес,пишеш,само...о пилоту ни слова више,молим те!
ДРАИНАЦ:
Откуд ти знаш...
ПРОСЈАК:
Знам Раде,као што знају сви.Знаш и ти али нећеш да знаш!Отишао си предалеко.
ДРАИНАЦ:
То сам и хтео.
ПРОСЈАК:
Не иди тамо где нико не може да те прати.Нико осим њега.
ДРАИНАЦ:
Летео сам,по први пут сам летео и он ме је оборио.
ПРОСЈАК:
Ти си крив што он лети, он је крив што те бацио напоље па сте квит!
ДРАИНАЦ:
Морам да га зауставим.
ПРОСЈАК:
Разуми га! Нико не мисли на оца што га истресао из гаћа кад крене у скитњу! Ајд ти лепо доле,у ресторан,музика,ракија,и не изазивај срећу!
ДРАИНАЦ:
Пријатељу...
ПРОСЈАК:
Био.
(КОРАЦИ СЕ УДАЉАВАЈУ)
ДРАИНАЦ:
Оде…Јао!
(ГАЖЕЊЕ СТОПАЛА ПО ЖАРУ)

ДРАИНАЦ:
Опекох се на цигару! Догорело!
ПИЛОТ:
Бу!
ДРАИНАЦ:
Ух! Где си, јави се Пилоту? Јави се! Шта је, бојиш се па ко нека
караконџула искочиш из мрака и збришеш?! Дођи!
(ТИШИНА. ЈЕЦАЊЕ ДЕТЕТА ИЗ ДАЉИНЕ)
ДРАИНАЦ:
Не брини, долазим! Ко си да си горе ти је него мени!
(КОРАЦИ СЕ УДАЉАВАЈУ. ПРЕЛАЗ. ПЛАЧ ДЕЧАКА.ШКРИПАЊЕ
ВРАТА КОЈА СЕ ОТВАРАЈУ.ПЛАЧ ПРЕСТАЈЕ. ШУШТАЊЕ СЕНА)
ДРАИНАЦ:
Не бој се дете.
ДЕЧАК:
Ко је то?
(Пауза)
ДЕЧАК:
Ко је то?
ДРАИНАЦ:
Песник,ето.
ДЕЧАК:
Остани где си.Имам пушку!
ДРАИНАЦ:
Ма,немаш!
ДЕЧАК:
Само прђи и убићу те!
ДРАИНАЦ:
Јел неки чика ...Нећу ти ништа...Јел неки чика ушао овде?
ДЕЧАК:
Не.
ДРАИНАЦ:
Чији си ти?

ДЕЧАК:
Свој.
ДРАИНАЦ:
Што спаваш на сену? И одакле ти толике новине?
(ШУШТАЊЕ ХАРТИЈЕ)
ДРАИНАЦ/чита/:

»Блериот прелетео Ламанш у јероплану?« Година 1907! Што су ти фришке вести...
ДЕЧАК:
Не дирај!Ако хоћеш да их купиш-купи а ако не-џада!И покриј новине!
ДРАИНАЦ:
Што?
ДЕЧАК:
Не волим јероплане.И паре на сунце!Педесет пара ти је што си их тако!
ДРАИНАЦ:
Опа!Ко те тако научио?
ДЕЧАК:
Газда.
(ШУШТАЊЕ СЛАМЕ)

ДРАИНАЦ:
Дуго нисам овако,још кад сам био као ти...Не смета ти да спаваш у слами?
ДЕЧАК:
Ја за боље не знам.
ДРАИНАЦ:
Јел те и то газда научио?
ДЕЧАК:
Сам...
ДРАИНАЦ:
И ја сам тако,све сам.Надничио сам,шегртовао,продавао новине.Један од мојих газда је једном рекао:Никад није толико терета прешло преко тако малих руку...
(ДРАИНАЦ УЗДАХНЕ, МИРИШУЋИ)
ДРАИНАЦ:
Понекад ми се,у ситне сате,учини да је фарба још на њима,да могу да је намиришем и сутрадан се будим са отисцима прстију на постељи...Јел ти сањаш?
ДЕЧАК:
Сањам.Да нисам гладан.Да зарадим много пара.Да убијем газду.
ДРАИНАЦ:
Што да убијеш газду кад си од њега толико научио?
ДЕЧАК:
Газда учи али газда и бије.
ДРАИНАЦ:
Зар немаш неког да бије газду?

ДЕЧАК:
Јок.
ДРАИНАЦ:
Ниси ваљда сам!?Где ти је тата?
ДЕЧАК:
Шта те брига!Нема га.
ДРАИНАЦ:
А мајка?
ДЕЧАК:
Они...однели су је на мој рођендан. Немој да ме грлиш. Грлили су и они мене али је нису вратили.
ДРАИНАЦ:
Који,који рођендан?
ДЕЧАК:
Десети.
ДРАИНАЦ:
Радојко...
ДЕЧАК:
Ко ти је рекао моје име?
ДРАИНАЦ:
Нико.Ја сам ти!
(БЛАГИ УДАРЦИ.ДЕЧАК ЈЕ ЗАДИХАН)
ДЕЧАК:
Ти ниси ја,ти ниси ја!
ДРАИНАЦ:
Бићу,дозволи ми.
ДЕЧАК:
Никад,никад!
ДРАИНАЦ:
Слушај,неко или нешто ми даје прилику да схватим себе.Дај ми да те погледам,да видим где сам то погрешио!Да,то сам ја!
ДЕЧАК:
Ја нисам ти.

ДРАИНАЦ:
Једног дана постаћеш ја.
ДЕЧАК:
Ружан си,смрдиш!Нећу да будем као ти!
ДРАИНАЦ:
То се не бира.

ДЕЧАК:
Нећу тако!Ти си лош!
ДРАИНАЦ/смеје се/:
Лош?Нико није потпуно лош ако је некад био као ти.Ти си ја,схваташ? Пусти ме да останем са тобом,све ћу ти објаснити.Само једна прилика,само ова ноћ,то је све што тражим.Научићу те све осим писања песама.
ДЕЧАК:
Зашто?
ДРАИНАЦ:
Зато што већ сад можеш да их пишеш.
ДЕЧАК:
Ти си луд.
ДРАИНАЦ:
Нисам,само ми се луде ствари догађају.
(Пауза)
ДЕЧАК:
Боље...Боље да си луд.
ДРАИНАЦ:
Не може ни то свако.
ДЕЧАК:
Идем ја.
ДРАИНАЦ:
Где ћеш?
ДЕЧАК:
Да продајем новине.
ДРАИНАЦ:
Те новине?
ДЕЧАК:
А које друге?
ДРАИНАЦ:
Сачекај мало!
ДЕЧАК:
Пусти...
ДРАИНАЦ:
Остани овде и показаћу ти...
(ШУШТАЊЕ ПАПИРА)
ДЕЧАК:
Шта то правиш ?

ДРАИНАЦ:
Папирнати аероплан.Хватај!
(ЗАСТРАШУЈУЋИ ХУК И ВРИСАК ДЕЧАКА)
ДРАИНАЦ:
Шта ти је?То је од папира...

ДЕЧАК:
Боље да умрем него да будем као ти кад порастем!

(КОРАЦИ СЕ УДАЉАВАЈУ, ВРАТА СЕ ЗАЛУПЕ.ПРЕЛАЗ. СИКТАЊЕ ПОКВАРЕНЕ РАСВЕТЕ, ЕЛЕКТРИЗИРАЊЕ. КОРАЦИ. ТЕШКИ ДРАИНЧЕВИ УЗДАСИ)
ДРАИНАЦ:
Ходници су све ужи и све дужи а светла све пригушенија. Не знам да ли је напорније да наставим према трећем спрату или да се вратим. Не, враћања нема!Сешћу!
(КОРАЦИ ПРЕСТАНУ.ДРАИНЧЕВО ЈЕЧАЊЕ)
ДРАИНАЦ:
Ух, тако је боље.
(КОРАЦИ)
ДРАИНАЦ:
Ко је тамо? Не видим вас, светло је покварено.
ПИЛОТ:
А сада?
ДРАИНАЦ:
Опет ништа.
ПИЛОТ/промењеним гласом/:
Имате ли цигарету?
ДРАИНАЦ:
Да.Ево…
(ПАЉЕЊЕ ШИБИЦЕ, ШИШТАЊЕ ЗАПАЉЕНЕ ЦИГАРЕТЕ)
ПИЛОТ:
Хвала.Сигурно вам није лако...
(ШИШТАЊЕ ДИМА,ДУВАЊЕ)
ДРАИНАЦ:
Није.
ПИЛОТ:
Није ни мени.
ДРАИНАЦ:
А ви сте?

ПИЛОТ:
Играч.Играм на велико.
ДРАИНАЦ:
Коцкар?
ПИЛОТ:
Полу-коцкар.Коцкаров син.
ДРАИНАЦ:
Како се зове ваш отац?Можда га знам.
ПИЛОТ:
Ни он не зна како се зове.Има два имена.
ДРАИНАЦ:
Знао сам неког Уроша Тодора Филиповића.
ПИЛОТ:
Отац има и два презимена.
ДРАИНАЦ:
Па какав је то отац?
ПИЛОТ:
Отац који не зна ни ко је ни шта је.
ДРАИНАЦ:
Реците ми и оба имена и оба презимена.Ко зна,можда га по неком препознам. И прићите ближе, не видим вас.
ПИЛОТ:
Не знате мог оца,кажем вам. Потписујем.Коцкари су тешке особе али овај,овај је све превазишао.Сви му говоре да престане са коцком чак и ја,иако бих најрадије желео да га видим како пропада због своје страсти.
ДРАИНАЦ:
Ко зна,можда је тако срећан.
ПИЛОТ:
Породица пати због њега!
ДРАИНАЦ:
А мајка?
(Пауза)

ДРАИНАЦ:
Извините.
ПИЛОТ:
У реду је.У ствари,ја сам настао као Атина.Знате,из Зевсове главе,с тим што ја сигурно нисам невин а мој отац грми само кад изгуби на коцки.
ДРАИНАЦ:

Коцкар сте,а осуђујете коцку?
ПИЛОТ:
Полу-коцкар.
ДРАИНАЦ:
У чему је разлика?
ПИЛОТ:
Полу-коцкар игра на сигурно.
ДРАИНАЦ:
Шта је сигурно?А реците...Дођите на светло.
ПИЛОТ:
Не могу.Очи ме боле.
ДРАИНАЦ:
Реците ми,који је био ваш најкрупнији улог?
ПИЛОТ:
То не могу да вам кажем.
ДРАИНАЦ:
Добро.А најситнији?
ПИЛОТ:
Ни то не могу да вам кажем.
ДРАИНАЦ:
Како то?
ПИЛОТ:
Мој највећи улог је уједно и најмањи.
ДРАИНАЦ:
Лепо је бити коцкар,заборавити обавезе,законе вероватноће и правила,сва правила сем оних правила игре.Нема нити са стварношћу,све је случајност,игра и опсена.
ПИЛОТ/својим гласом/:
То каже и мој отац.
(КОРАЦИ СЕ УДАЉАВАЈУ)
ДРАИНАЦ:
Чекајте, ваш отац… То сам ја! А ви, ви сте…
(Пауза)

ДРАИНАЦ:
Он, он је Пилот. Жар његове цигарете је кратко запарао таму као свитац а онда је нестао. Руга ми се: Атина, рођена из Зевсове главе!
(ПЕСМА НА БУГАРСКОМ, ОФ, НЕЖНА, НАЗАЛНА, ЖЕНСКИ ВОКАЛ, А КАПЕЛА)
ДРАИНАЦ:

Какав је то звук? Чини ми се познат…
(КОРАЦИ СЕ УДАЉАВАЈУ.ПРЕЛАЗ.ВРАТА СЕ ОТВАРАЈУ И ПЕСМА НА БУГАРСКОМ ПРЕСТАЈЕ.КОРАЦИ)
ДРАИНАЦ:
Дивно певаш, Јелисавета...Седиш пред огледалом и шминкаш се мени окренута леђима као и онда кад смо се последњи пут видели. Ниси се променила.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Дошао си.
ДРАИНАЦ:
Дошли смо.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Ко ми?
ДРАИНАЦ:
Месец,сенка и ја.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Фина загонетка.Иначе, ја размазаће ми се шминка...
(ЈЕЛИСАВЕТИНО ЦМОКТАЊЕ)
ЈЕЛИСАВЕТА:
....не мораш да цитираш своје песме кад си код мене.Ти већ јеси велики песник а превелико истицање само унижава твој таленат.
ДРАИНАЦ:
Да не понављам људи не би знали,Јелисавета. Ви као песникиња то добро знате.
ЈЕЛИСАВЕТА:
А шта ако им је доста понављања?
ДРАИНАЦ:
Хтела си да ме изненадиш?Доћи на други спрат овог свратишта је...
(ШКРИПАЊЕ СТОЛИЦЕ И ЛУПКАЊЕ ШТИКЛИ)
ЈЕЛИСАВЕТА.
Не морате да ме љубите због тога.Прљави сте.
ДРАИНАЦ:
Како да не будем?Не могу се спрати три четвртине живота у прашини и дуванском диму.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Ах,опет говори песник а не Раде.
ДРАИНАЦ:
Раде је песник а песник је Раде.
ЈЕЛИСАВЕТА:
И,шта хоће песник Раде?

ДРАИНАЦ:
Тебе,али више.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Колико више?
ДРАИНАЦ:
Више.Желим те више од жеље.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Ти знаш да је то лудост.
ДРАИНАЦ.
Лудост је све чега се дотакнем.Слушај,чини ми се,ако те сад пустим...
ЈЕЛИСАВЕТА:
...нећу те више грлити?Шта ћу ти ја,бугарска песникиња?Шта ћеш ми ти, српски кавгаџијо?
ДРАИНАЦ:
Зашто да понављам оно што већ знаш?
ЈЕЛИСАВЕТА:
Како може песник живети с песником?Прождраћемо се!
ДРАИНАЦ:
Или волети.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Прождраћемо се!
ДРАИНАЦ:
Хоћемо,па шта?!Боље да се прождиремо него да се кајемо што нисмо покушали.Већ сам се једном покајао што нисмо покушали а друге прилике неће бити. Јелисавета,ако не покушамо спалићемо своју поезију овде,у срцу!
ЈЕЛИСАВЕТА:
И да смо и ти и ја од злата,заједно не чинимо ништа ново.Зашто не потражиш једну од оних...
ДРАИНАЦ:
Опет се гледаш у огледалу.
ЈЕЛИСАВЕТА:
...Боже како изгледам!Потражи неку од оних глумичица .Ону Францускињу, Сизам Шомон, на пример.

ДРАИНАЦ:
Да ли ти је сад лакше?
ЈЕЛИСАВЕТА:
Није и ти ми само отежаваш.Зар не схваташ нешто тако једноставно?
ДРАИНАЦ:

Ја...ти не знаш...не могу ти рећи шта осећам ако то није поезија.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Ти си као римски песник Катул:и теби је »кеса пуна паучине« као њему и, као и он,и ти више волиш да певаш о заљубљености него да неког волиш.Заљубљен си...у заљубљеност.Али и такав...
ДРАИНАЦ/рецитује/:
»Откад се знамо сањамо да се растанемо,
И већ сам од тога као Месец жут,
Па се опет необјашњиво састанемо
Да заједно продужимо пут.«
ЈЕЛИСАВЕТА:
Схваташ ли,Раде,да је твоја поезија теби и кућа и гробница?
ДРАИНАЦ:
Знам,али,схваташ ли да сам вечерас прошао кроз...Парам се као боемски шал и ако повучеш још само један конац распашћу се на твоје очи!Молим те,заштити ме!
ЈЕЛИСАВЕТА:
Не изгледаш као неко коме треба заштита.
ДРАИНАЦ:
За име Божје,заштити ме од мене!Јурим за пилотом-утваром,одричу ме се писци и скитнице,чак и дете у мени а ја сам и даље дете!
ЈЕЛИСАВЕТА:
Немој...
ДРАИНАЦ:
Јелисавета,пред тобом,само пред тобом сам дете,изгубљено и немоћно!Слушај,сам сам целог живота и ако ми ти не помогнеш нико неће.Желим,док је још у мени снаге,пре него што одем на трећи спрат да се одморим...
ЈЕЛИСАВЕТА:
Не говори то!
ДРАИНАЦ:
Не могу против сопствене жеље.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Сачекај,одмори се овде.
ДРАИНАЦ:
Нема времена за чекање.Зар не осећаш како дамари тутње ?То се свет спрема да експлодира у нашим главама!Само је на нама одлука како ћемо се распршити,срећни или не,заједно или усамљени!
ЈЕЛИСАВЕТА:
Знам шта ћеш рећи...

ДРАИНАЦ:
Желим да се предам.Теби!Заувек!
(Пауза)
ЈЕЛИСАВЕТА:
Хтела сам да ти кажем,пре него што си ме прекинуо...
ДРАИНАЦ:
Да?
ЈЕЛИСАВЕТА:
И такав,«заљубљен у заљубљеност«,више си ми се свиђао од огољеног тебе.Плашиш ме!
ДРАИНАЦ:
Јелисавета,маска је оно што волиш,само маска.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Маска је испод моје шминке,испод свачије шминке!
ДРАИНАЦ:
Скини је,лакше је без ње!
ЈЕЛИСАВЕТА/рецитује/:
»Свет је сада
подељен на двоје
и пут се мој и твој
састат неће
За нас несавладивих даљина
у пространственом зближавању
ипак има.«
ДРАИНАЦ:
Одговорила си ми...својом песмом.
(КОРАЦИ СЕ УДАЉАВАЈУ)
ЈЕЛИСАВЕТА:
Стани!Остани овде.Проведи ноћ са мном.
ДРАИНАЦ:
Само сад?
ЈЕЛИСАВЕТА:
Буди ту...
(ЈЕЛИСАВЕТИН ПОЉУБАЦ)
ЈЕЛИСАВЕТА:
...молим те.
ДРАИНАЦ:
Госпођице Багрјана,време је да идем.
ЈЕЛИСАВЕТА:
Не врећај се.

ДРАИНАЦ:
Љубав се не удељује,љубав се даје!
ЈЕЛИСАВЕТА:
Одлетећеш с њим!Ако одеш...
(КОРАЦИ КОЈИ СЕ УДАЉУЈУ. ПРЕЛАЗ. КОРАЦИ КОЈИ СЕ ПРИБЛИЖУЈУ. РЕПЕТИРАЊЕ ПУШКЕ)
ПИЛОТ:
Стани,бандо!
ДРАИНАЦ:
Каква банда?Ја сам увек један.
ПИЛОТ:
Мени си нашао да мудрујеш!
ДРАИНАЦ:
И да не кажем ништа то је за тебе мудровање.
ПИЛОТ:
Стој!Не мрдај!Крени напред,полако!Стани!Рашири руке и ноге!
(ПИПАЊЕ И ШУШТАЊЕ ОДЕЛА)
ПИЛОТ:
Шта је ово, тајно оружје, пенкало?Спремни сте да погинете за глупосг?За пенкало?Пенкало вам неће требати, не тамо где идете,господине Драинац!

ДРАИНАЦ:
Ти...
ПИЛОТ:
Неко мора.
(ПРЕЛАЗ.КАШЉАЊЕ ДРАИНЧЕВО И ШУШТАЊЕ ЦИГАРЕТЕ.ГЛАС ОДЈЕКУЈЕ ВЕЛИКОМ ПРОСТОРИЈОМ)
ДРАИНАЦ:
Боце, мемла старог подрума, мало месечине и то је све. греје ме једино жар цигарете.
(ОТВАРАЊЕ ТЕШКИХ ГВОЗДЕНИХ ВРАТА.КОРАЦИ)

ДРАИНАЦ:
Ти си пилот из моје песме?
ПИЛОТ:
Онај који те чека на тргу?Можда!
(ШЉИСКАЊЕ ВОДЕ И ДРАИНЧЕВ КРИК)
ДРАИНАЦ:

То је хладно!
ПИЛОТ.
Погледај флаше,ово је алкохол!Све си могао да разнесеш!Какав би то кермес био:алкохоличар се детонирао алкохолом,заједно са пола Крајскоманде!
ДРАИНАЦ:
Да сам хтео не бих бољу смрт могао да изаберем.
ПИЛОТ:
А ону после ноћи алкохола,са топлом блудницом,усред спајања,од срчане капи?
ДРАИНАЦ:
Исувише лепо за Драинца.
ПИЛОТ:
У праву си.Стрељаћемо те,знаш!?
ДРАИНАЦ/дрхти/:
З-зашто?
ПИЛОТ:
А зашто не?
ДРАИНАЦ:
Т-то није...
ПИЛОТ:
О-одговор?А ти би нешто смислено,а?Па добро:твоје песме певају о сиротињи а то смрди на комунце!Неке од њих ће имати незахвалну судбину да их открију за шездесет-седамдесет година.Рецимо,онај ламент над београдском сиротињом,написан 1929.године,са посветом владики Николају Велимировићу.То не знају жбири,публика,завидни полу-песници,нико осим тебе.
(Пауза)
ПИЛОТ:
Шта је,ниси очекивао да ће тако дуго бити заборављене?Мислиш да си баш тако генијалан да се без тебе не може?Е,Драинче,коцкару...
ДРАИНАЦ:
И то си био ти.

ПИЛОТ:
Ко нисам био?
(Пауза)
ПИЛОТ:

То је дилема:да ли је оно што видимо стварно то?Кога ти гледаш,кога ти јуриш?Авети?Ову авет,то јест мене,тебе-авет?Ма,што се мене тиче,ти си мртав,комунче!

ДРАИНАЦ:

Ја нисам...

ПИЛОТ:

Ма,знам ја то али то није битно.Битно је да си ти ту и да свима сметаш па и самом себи.

ДРАИНАЦ:

Ја најбоље знам ко ми смета.

ПИЛОТ:

А онај који те довео овде,он ти не смета?

ДРАИНАЦ:

Не могу очима да те видим.

ПИЛОТ:

Не, мислим на тебе.

ДРАИНАЦ:

Зашто си ме намамио овде?

ПИЛОТ:

Намамио?Не могу да дишем од тебе,свуда ме пратиш!А зашто?Зато што увек идеш против главног тока!Против савета твојих најближих који су се,сви до једног,због Радојка прећашњег,одрекли Радета садашњег!Горе од смрти,лепо су ти рекли,горе од смрти!И због чега?

ДРАИНАЦ:

Хоћу нешто да те питам.

ПИЛОТ:

Реци?

ДРАИНАЦ:

Реци ми...

ПИЛОТ:

Шта год да си хтео да питаш већ ти је речено.Друго је питање да ли си ти слушао.

(Пауза)

ПИЛОТ:

Ја нисам ту да дајем одговоре,нисам чак ту ни да постављам питања.Ја сам само...возач.Некад је то чамац,некад кочија,некад авион.Не гледај униформу-она је ту да те одведе у погрешном правцу.Идеологија ми је

само изговор да се отарасим оца.Шта је,хтео си да ме зауставиш,да опишеш моју праву форму,да ме изазовеш,да се уништиш а останеш жив,да сазнаш све тајне а онда поживиш довољно дуго да их пренесеш свакоме од Мадагаскара до Гренланда?Усамљен у жељама и изгубљен у гомили која пати...

(Пауза)

ДРАИНАЦ:

Имам право да знам,ја испред свих !Колико ћеш ме држати овде?

ПИЛОТ:

Чудно да ти питаш.

ДРАИНАЦ:

Докле?

ПИЛОТ:

Ти си ме створио,ти реци!

(ПРЕЛАЗ. КРКЉАЊЕ И БУНЦАЊЕ ДРАИНЦА. ОТВАРАЊЕ ВРАТА ГВОЗДЕНИХ. ДРАИНАЦ КРИКНЕ)

ПИЛОТ:

Ал си побелео!Упропастише те жене,је ли?!

ДРАИНАЦ:

Ти...

ПИЛОТ:

Време је.Ајд устај!

(ДРАИНЧЕВО СТЕЊАЊЕ)

ПИЛОТ:

Ц-ц!Цео живот урлате,полемишете,а сада кад треба да се погледа истини у очи,да се испали нека парола...

ПИЛОТ:

Баааам!Шта сад?

(ТУП ПАД ТЕЛА НА ПОД)

ПИЛОТ:

Види, пао песник!Ниси још мртав!Не.Још не.

ДРАИНАЦ:

То си већ рекао.

(Пауза)

ПИЛОТ:

Устај,марво!

(ШУШТАЊЕ ХАРТИЈЕ)

ПИЛОТ/чита/:

»Ми,доле потписани грађани гарантујемо морално и материјално и то да се Раде Драинац више неће бавити комунизмом!У потпису:Дома

Стошовић,Аврам Јовановић,Тола Ђокић.«Нема шта,то ја зовем спас у последњи час!Слободан си.Марш напоље!
(ДРАИНЧЕВ ТЕЖАК КАШАЉ)
ПИЛОТ:
Јел то туберкулоза?Наздравље!

(ПРЕЛАЗ. ОТВАРАЊЕ ВРАТА.ТЕЖАК КОРАК)
ДРАИНАЦ:
Ето,Драинчева соба,трећи спрат:сто,столица,кревет.На столу макета двокрилца.Кроз прозор сипају светлост Месец и звезде.
(ДРАИНЧЕВО СТЕЊАЊЕ)
ДРАИНАЦ:
Врата, не могу да их затворим...
(ОТВАРАЊЕ ФИОКЕ)
ДРАИНАЦ:
Ни листка у фиоци, ни листка ни песме... А макета аероплана зове, каже: смањи се на пола палца и уђи, Пилот те чека.
(ДРАИНАЦ СЕ ЗАКАШЉЕ)
ДРАИНАЦ/рецитује/:«Кад умрем нека мој пепео
развеју елисе авиона са трга
на све четири стране света...
Дао бих све а ништа немам
глад ми је бесконачна
а руке вечито празне...«
(ПРЕЛАЗ. КОРАЦИ, ТРЧАЊЕ НИЗ ПУСТИ ХОДНИК. »ЛИЛИ МАРЛЕН«, ОФ)
МАРЈАНОВИЋ:
Докторе Петровићу, докторе Петровићу!
ПЕТРОВИЋ:
Реците Марјановићу.
МАРЈАНОВИЋ:
Онај Радојко Јовановић, овај, Раде Драинац, песник, онај који је у подруму Крајскоманде у Топлици добио туберкулозу…
ПЕТРОВИЋ:
Да? Шта с њим?
МАРЈАНОВИЋ:
Умро је.
ПЕТРОВИЋ:

Велики песник. Ни први ни последњи којег овај рат односи.Но,шта ме гледате? Напишите у картону да нисмо могли ништа јер је болест била у поодмаклом стадијуму и…

МАРЈАНОВИЋ:

Али, докторе, умро је без инфузије, обучен у црни џемпер који први пут сад видим на њему.

(Пауза)

ПЕТРОВИЋ:

Будите паметни и не спомињите то у картону. У ствари, не спомињите то никоме.

МАРЈАНОВИЋ:

Па, шта да радим?

ПЕТРОВИЋ:

Саставите извештај, пишите: услед наведених околности, у толико и толико часова, напишите отприлике,у Београду, 1942 године, фебруара месеца…

(ПЕТРОВИЋЕВЕ РЕЧИ СЕ ПОСТЕПЕНО УТИШАВАЈУ А »ЛИЛИ МАРЛЕН« ИХ НАДЈАЧАВА ДОК ИХ ПОТПУНО НЕ ПОТИСНЕ)

/крај/

/ КРАЈ/